

Προορισμός τής κριτικής σημειογραφίας — μιὰ και τής λείπει ἡ εὐχέρεια τοῦ χώρου καὶ συνεπῶς ἡ ἀνεση τῆς λεπτομερείας ἐπιχειρηματολογίας — εἶναι περισσότερο νὰ ἐπισημαίνῃ εἰς παρὰ νὰ ἀνατέμνει ἕνα ἔργο. Μισὸ σχεδὸν χρόνον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Ν. Μπακόλα, μιὰ τέτοια ἔστω ἀπλή ἐπισημάνση δὲν εἶναι περιττὴ, ὅταν ἡ ὑποτιθεταί ἄξια τοῦ ὀνόματος κριτικῆς μας, δὲν «τόλμη-τε» ἀκόμα, ἔξω ἀπὸ σποραδικές, ἄτονες κι' αὐτὲς καὶ συμβατικὲς ἐξαιρέσεις νὰ πεῖ τὸ λόγον τῆς καὶ νὰ συζητήσῃ τὴν περίπτωσιν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ «Κῆπος τῶν Πριγκηπῶν» φέρνοντας σὲ πιθανὴ ἀμηχανία τὸν μέσον ἀναγνώστη, στὸν εὐσυνειδητὸ κριτικὸ δημιουργεῖ μιὰ ἀλόκληρην προβληματολογία ποῦ συνεπάγεται ὑπεύθυνη ἀντιμετώπιση τοῦ ὅλου θέματος «πεζογραφίας», ὅπως ἐξελίσσεται ὀλοένα στὶς μέρες μας.

Ἡ δυσκολία δὲν ἔγκειται στὸν ὀπωσδήποτε ἀνορθόδοξον τρόπο γραφῆς ποῦ μόνον ἔναν ἀπληροφόρητο μπορεῖ νὰ ξαφνιασῇ καὶ νὰ τὸν κἀνεί νὰ δυσφορήσῃ. Ὁ κ. Μπακόλας, ὄχι ὑποψιασμένος ἀπλῶς, ἀλλὰ γνώστης σὲ βάθος τῶν ἀντιπαραδοσιακῶν σύγχρονων διδαγμάτων, δὲν καταδέχεται νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τὶς τυχόν ἐπιδράσεις τοῦ ἡ νὰ ἀρνηθεῖ τὶς πηγῆς του. Τὸ ζήτημα εἶναι ἀπὸ ποῖο σημεῖο καὶ πέρα προωθεῖ τὴν ἀτομικὴν του περίπτωσιν, ποῖα εἶναι ἡ προσωπικὴ προβολὴ τοῦ συγγραφέα καὶ πᾶς θὰ ἀξιολογηθεῖ ἡ προσφορά αὐτῆ μέσα στὴν σημερινὴ νοελλῆ νικὴ λογοτεχνικὴ μας πραγματικότητα. Ὑπάρχουν, φυσικὰ, δύο δρόμοι προσέγγισης: ὁ ἀρνητικὸς πρῶτα, ὁ μεμφίμοιρος, ὁ στενόκαρδος. Νὰ ψάξουμε ἕνα πρὸς ἕνα μὲ τὸ μικροσκοπίον τὰ ἀδύνατα σημεία ποῦ κατὰ τεκμήριον πρέπει νὰ ὑπάρχουν στὸ πρῶτον βιβλίον ἐνὸς νέου συγγραφέα.

Νὰ ἀνακαλύψουμε συνθετικὰς ἀνεπάρκειας, ἐκζητήσεις ὕψους, ἐνισότητες στὴ θεματικὴ ἀνάπτυξιν, ἀδοκιμήτητες στὴν ἔκφρασιν. Προτιμοῦμε νὰ ἀκολουθήσουμε τὸν δευτέρον δρόμον. Νὰ ἐξάσσουμε τὰ σαφῆ θετικὰ στοιχεῖα τοῦ βιβλίου

καὶ πιστεύομε πῶς εἶναι αὐτὰ ποῦ προσδιορίζουν τελικὰ καὶ καταξιῶνουν μιὰ ἀπὸ τὶς σημαντικότερες προσφορὰς τῶν τελευταίων χρόνων στὴν πεζογραφία μας. Τὴν Ποίησιν πρῶτα, πρῶτα, ποῦ μὲ ἐκπληθουσασα εὐρηματικότητα ξαψηδὰ μέσα ἀπὸ πάμπολλες σελίδες. Τὸ χιούμορ, ποῦ δὲν εἶναι ποτὲ ἄσκοπον καὶ τυχαῖον παίχνηδισμα ἀλλὰ τείνει στὴν στερεοποίηση μιὰς ἀνθρώπινης καὶ πικρῆς γκριμάτσας. Τὸ ὑπόστροφον τοῦ πάθους ποῦ κατακαίει τοὺς ἥρωες καὶ τοὺς σέρνει δέσμιους μὲ

Νίκου Μπακόλα

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΩΝ ΠΡΙΓΚΗΠΩΝ

μυστικὲς ἀλυσσιδὲς πρὸς τὴν ταγμένην τους μοῖρα. Καὶ ἀκόμα, τὴν γνήσια ἐλληνικότητα, ποῦ δὲν ἀρκεῖται στὶς γραφικὰς ἐπιφάνειες, ἀλλὰ προχωρεῖ ὡς βαθεῖα στὶς ρίζες. — ὁ μῦθος, ἄλλωστε, περιστρέφεται γύρω ἀπὸ βιωμένα θέματα τῆς πρόσφατης ἱστορίας μας μὲ συνεχεῖς ἀναγωγὰς, διεισδύσεις καὶ μετατοπίσεις μέσα στυδὸς χώρους τῆς ἀρχαϊκῆς μας παραδόσης καὶ ἀπ' ὅπου τὸ γνωστὸ συμβολο ἀναπλάθεται σὲ μιὰ καινούριον γιὰ προσωπικὴν ἔκδοχιν.

«Δύσκολον» κάπως τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ν. Μπακόλα, προϋποθέτει, εἰναι ἀλήθεια μιὰ προσπάθεια — ποῦ δὲν θὰ μείνῃ χωρὶς κέρδος — ἀπὸ τὸν κάπως ἀμύητον ἀναγνώστη. Ὅμως εἶναι καὶ ἕνα βιβλίον ποῦ ἡ παρατεινόμενη ἀποσιώπησιν τοῦ ἀποτελεῖ ἤδη μιὰ ἔκτα τῆς κριτικῆς μας.

Δῆμος Κρητικὸς